

A sporttudományi területen szerzett diploma „értéke”

Gósi Zsuzsanna

Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar

Összefoglalás

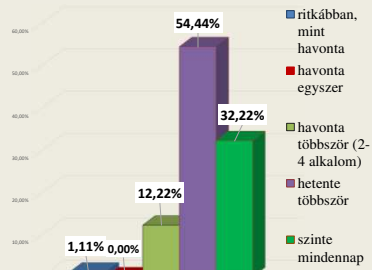
A sportszektor az elmúlt években stratégia szektorra vált. Ez magával hozta a sportolói létszám növekedését, valamint egyre nagyobb igény mutatkozik végzettséggel rendelkező sportszakemberek iránt. A felsőoktatás keretein belül is egyre több hallgató jelenik meg sporttudományi területen. Évek óta népszerű a sportszervező valamint a rekreáció és egészségfejlesztő szakirány, az újra induló edzőképzés pedig további lendületet adott a felsőoktatásban. A képzésben résztvevők az eddig kutatások alapján annyiban speciálisnak tekinthetők, hogy több mint háromnegyedük fiatalokként igazolt sportoló volt. A sporttudományi területen a hallgatók között végzett felmérés alapján az elhelyezkedésnél elsődlegesen a sportszektor jelölték meg.

Az eddig kutatásaink, amelyet egyrészt a felsőfokú másrészt a középfokú sporttudományi területen folytattunk az mutatták, hogy a fiatalok sport nagymértékben hat a további pályaválasztásra. A sport területén az elmúlt években már tudatosan törekszenek arra, hogy az aktív sport befejezésével a későbbiekben is megtaláljuk az érintettek a karrier céljaikat a mindennapi életben (Gósi, 2018). A sportnak fiatal korban azért is lehet jelentős szerepe, mert a rendszeresen sportoló fiatalok boldogabbak, kiegyensúlyozottabbak és a tanulmányaik során magasabb teljesítményre képesek (Kovács, 2014; Kovács és Perényi, 2014)

Sport és tanulás

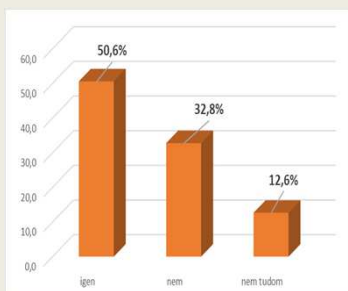
Az 1. ábra a Sportolói életút folyamatábráját mutatja be, ami arra utal, hogy meg kell találni a sport – tanulás – munka egyensúlyát.

A sportképzések teljes területén eltér a magyarországi jellemző adatoktól a sportolási gyakoriság. Minden egyes kutatás azt mutatja, hogy messze meghaladja az átlagos értékeket. A 2. ábra a felsőfokú tanulmányokat sport területen végzők sportolási gyakoriságát mutatja. A kutatásban 180 sportszervező és rekreációs szakos nappali tagozatos hallgató válasza kerültek elemzésre.

2. ábra Sportolási gyakoriság a felsőfokú sporttudományi területen hallgatók esetében

Egy másik kutatás során, amiben az aktív sportoló fiatalok kerültek a vizsgálati csoportba arra kérdésre keresték a választ, hogy ezek a fiatalok a későbbiekben milyen mértékben választják a sporttudományt mint képzési területet. A kutatás során 174 válasz érkezett, melyben 14 év feletti sportegyesületben sportoló személyek kerültek felmérésre. Az adatok a 3. ábra tartalmazza. Amely jól mutatja, hogy több mint 50% azoknak az aránya, akik a későbbiekben is ezen a területen szeretnének maradni. (Gósi és Faragó, 2019)

3. ábra Sportolók továbbtanulási tervei a sporttudományi területen

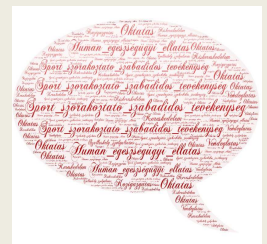
1. ábra Sportolói életút program

Diplomás pályakövetés

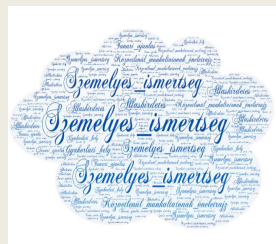
A következő részben a Diplomás Pályakövetési Rendszer adatait kerülnek elemzésre. Az adatok azt tükrözik, hogy foglalkoztatásban is tetten érhető a sportszektorhoz való kötődés. A rekreációs szervezés és egészségfejlesztés, valamint a sportszervező képzést követően a végzettség által leggyakrabban betöltött munkakörök: a testnevelő tanár, a szakképzett edző, sportszervező irányító. Az edzőképzés esetében: középiskolai és általános iskolai tanár, tanító. (4. ábra) A tevékenységek szerinti megoszlás szempontjából legelőször a 93-as TEÁR kód alá sorolt sport-, szórakoztató és szabadidős tevékenység keretein belül dolgoznak. Ezt követi a közigazgatás és védelem, a kereskedelem és az oktatási szféra. A végzettség közel kétharmada az, amely a versenyszférában dolgozik. A nonprofit szektor aránya köszönhetően a sportegyesületeknek 14% körül mozog. Az első álláshoz jutás esetében minden területen jelentős, de itt kiemelkedik az egyéb személyes ismertség révén foglalkoztatottak aránya, amely a 2017-ben végzettség körében 33%. Ezt három azonos adat 17-17% követi, amely esetében az álláshirdetésre jelentkezés, a gyakorlati helyen történő alkalmazás, valamint a közvetlenül a munkáltatónak küldött önéletrajz jelenik meg. Annak ellenére, hogy a felmérés a nappali tagozaton végzett hallgatók mutatja 33% azoknak az aránya, akik már az abszolváláskor is dolgoztak. (6. ábra) A 2016/17-ben végzettség az első állásukat átlagosan a diploma megszerzését követő 2. hónapban kapták meg.

4. ábra A végzettség által leggyakrabban betöltött munkakörök

5. ábra A foglalkoztatók leggyakoribb ágazatai

6. ábra Az első munkahely megszerzésének módja

A végzettség megszerzését követően a diplomás munkakörben elhelyezkedettek aránya alacsonyok tekinthető. A 2015/2016-ban végzettség esetében alig 50% feletti. Tény, hogy azok akik esetében a diploma megszerzése korábbi ott már nagyobb arányban találhatóak olyanok, akik diplomás munkakörben helyezkedtek el. A 2011/12-ben végzettség esetében ez 68%-ot jelent. Célként kitűzhető a diploma értékének emelése, melyet segíthet az egyes sporthoz köthető munkakörökben az elvárt végzettség meghatározása.

A felsőoktatásban hallgatók esetében készült egy olyan kutatás is, hogy a sport mely képességet fejleszt a legjobban, amelyek a későbbi munkavégzés során is hasznosíthatóak lesznek. Ennek eredményei az 1. táblázatban kerültek összefoglalásra. Ez alapján látható, hogy a legjobban fejlesztett képességként a kitartást jelent meg, de szorosan követi ezt a versenyszellem és az összpontosítás is. A legkevésbé fejlesztett képességként az irányíthatóságot jelölték meg a kitöltők.

Megnevezés	Átlag	Módusz
kitartás	4,74	5
versenyszellem	4,63	5
összpontosítás	4,59	5
teljesítményorientáltság	4,45	5
célirányosság	4,32	5
belső kontroll	4,28	5
csapatmunka	4,19	5
döntésképesség	4,08	5
monotóniaturés	3,86	5
problémamegoldás	3,85	4
rugalmasság	3,75	4
kreativitás	3,63	3
kommunikációs képesség	3,41	3
irányíthatóság	3,25	3

1. táblázat A sportolás során leginkább fejlesztett képességek, készségek

Felhasznált Irodalom

- Gósi Zs. (2018): Magyarországi iskolarendszer alapú sporttámogatások. Sport – Tanulás – Karrier. Neveléstudomány 2018/2. 44-60
 Gósi Zs. és Faragó, B. (2019). Motivációk az OKJ-s végzettség megszerzésére a sportszakirányú képzéseken. Konferencia előadás. HuCER 2019. Eger
 Kovács K. (2014): Boldogító mozgás. A sportolás hatása a partiumi hallgatók szubjektív jólétére, lelki edzettségére és egészségére önértékelésére. Kapocs 2. 2-13
 Kovács K. és Perényi Sz. (2014): A sportolás egészség. Kapcsolatok a fiatalok fizikai, mentális és szociális jólétének szubjektív szintjével. In. Nagy, Á. és Székely L. (szerk.) Másodikévből Magyar Ifjúság 2012. Budapest, Kutatópont. 245-262.